

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLYMPIADE 2022 – GRAAD 11

Onderwerp: Invloed- en beheerfaktore wat die sakeomgewings beïnvloed

Gebruik die onderstaande uittreksel en beantwoord Vrae 1 en 2.

Suid-Afrika se werkloosheidskoers het in die vierde kwartaal van 2021 na **35,3%** gestyg. Dit was die hoogste werkloosheidskoers sedert kwartaallikse data in 2008 beskikbaar gemaak is.

(<https://tradingeconomics.com/south-africa/unemployment-rate>, besoek 24/05/2022)

1. Werkloosheid is 'n makro-omgewingsprobleem. Hoe beïnvloed dit die mark omgewing?

- A Minder belasting is vir die regering beskikbaar.
- B Minder kliënte is beskikbaar aangesien minder besteebare inkomste beskikbaar is.
- C Toename in kliënte namate die vraag na goedere toeneem.
- D Geen effek op die markomgewing nie.

2. Werkloosheid is 'n makro-omgewingsprobleem. Hoe beïnvloed dit die mikro-omgewing?

- A Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
- B Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
- C Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
- D Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.

Dui aan of die uitdagings in Vraag 3 en 4 in die mikro-, mark of makro-omgewing teenwoordig is.

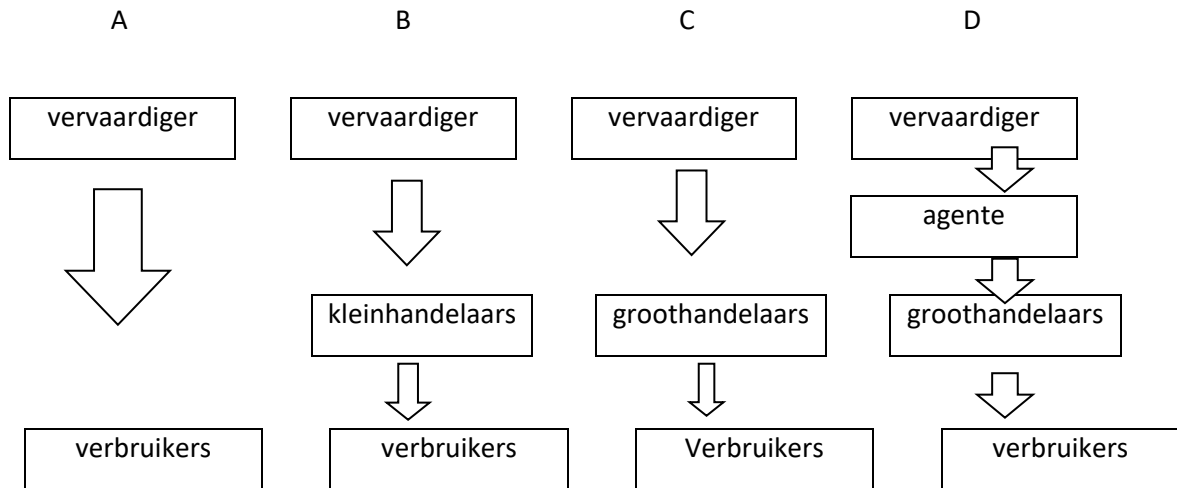
3. Identifiseer die besigheidsomgewing waar die 2021 plundering wat in KZN en Gauteng voorgekom het, ontstaan het.

- A Mikro-omgewing.
- B Mark omgewing.
- C Makro-omgewing.
- D Geen van bogenoemde nie.

4. Woolworths het hul Dash toep kort na die Checkers 60Sixty toep ontwikkel. Dit is 'n voorbeeld van 'n element in die _____ omgewing.

- A mikro-
- B Mark
- C makro-
- D Geen van bogenoemde nie.

5. Die Pick n Pay ASAP toep het 'n aanlynbestellingstelsel. Met hierdie moderne bemarkingstrategie kan kliënte gerieflik oor die internet bestel en hul aankope vanaf die naaste Pick n Pay-winkel by hul voordeur laat aflewer. Hierdie verspreidingskanaal sal die beste geïllustreer word as:

6. Maatskappye bestee groot bedrae geld aan advertensies. Advertensies op sosiale media tydens die COVID-inperking het die volgende uitwerking op die pryse van produkte gehad:

- A Die pryse van produkte het gestyg om die advertensie-uitgawes te absorbeer.
- B Die pryse van produkte het gedaal as gevolg van die skaalbesparings wat deur die verhoogde vraag na die produk geskep is.
- C Albei die bogenoemde stellings is moontlik.
- D Pryse is nie deur advertensies beïnvloed nie, slegs verkope en winste styg dus.

7. Kies die **KORREKTE** kombinasie. Bestuur het 'n mate van invloed op die markomgewing en moet daarom verseker dat:

- 1) aandag aan KSV-programme geskenk word.
- 2) daar kommunikasie en bedinging met vakbonde is.
- 3) die kanaalleiers in die verspreidingsnetwerk geïdentifiseer word.
- 4) die verhoudings met belanghebbendes gekoester word.

- A 1 en 2
- B 2 en 3
- C 1 en 4
- D 1, 2, 3 en 4

8. 'n Besigheid het volle beheer oor:

- A vakbonde.
- B die tegnologiese omgewing.
- C mededingers.
- D die funksies van die besigheid.

Onderwerp: Sosio-ekonomiese kwessies

9. _____ van die Suid-Afrikaanse volwasse bevolking is ten volle teen COVID ingeënt.
- A Tussen 10 en 15%
 - B Tussen 29 en 32%
 - C Tussen 35 en 40%
 - D Tussen 42 en 45%
10. KwaZulu-Natal Premier Sihle Zikalala sê dat die voorlopige koste van skade ná die onrus en plundering in KZN na raming R_____ beloop.
- A 2 miljard
 - B 7 miljoen
 - C 17 miljard
 - D 1 miljard
11. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat op die Lancet-webwerf van April 2022 gepubliseer is.
- ’n Nuwe plan beoog om Afrika in staat te stel om teen 2040 sowat _____ van die entstof wat dit nodig plaaslik te vervaardig.
- A 50%
 - B 55%
 - C 60%
 - D 65%
12. Korporatiewe Sosiale Belegging (KSB) kan die beste gedefinieer word as:
- A die werklike hulpbronne in die vorm van geld, arbeid en masjinerie wat gebruik word om die welsyn van alle belanghebbendes te bevorder.
 - B ’n program wat die reëls vir die interne bestuur van die onderneming uiteensit.
 - C ’n ondersoek na onetiese praktyke in die organisasie.
 - D bestuur se verpligting om die welsyn van alle werknemers te beskerm en te bevorder.
13. Watter van die volgende stellings fokus nie op die voordele van ’n KSV-program in ’n besigheid nie?
- A KSV doen afbreuk aan ’n besigheid se hooffokus om wins te maak.
 - B Besighede met ’n KSV-program ontvang beter ondersteuning van die gemeenskap.
 - C KSV-programme help besighede om op hul impak op die omgewing te fokus.
 - D KSV-programme verhoog die lewenstandaard in gemeenskappe.

Onderwerp: Besigheidsektore

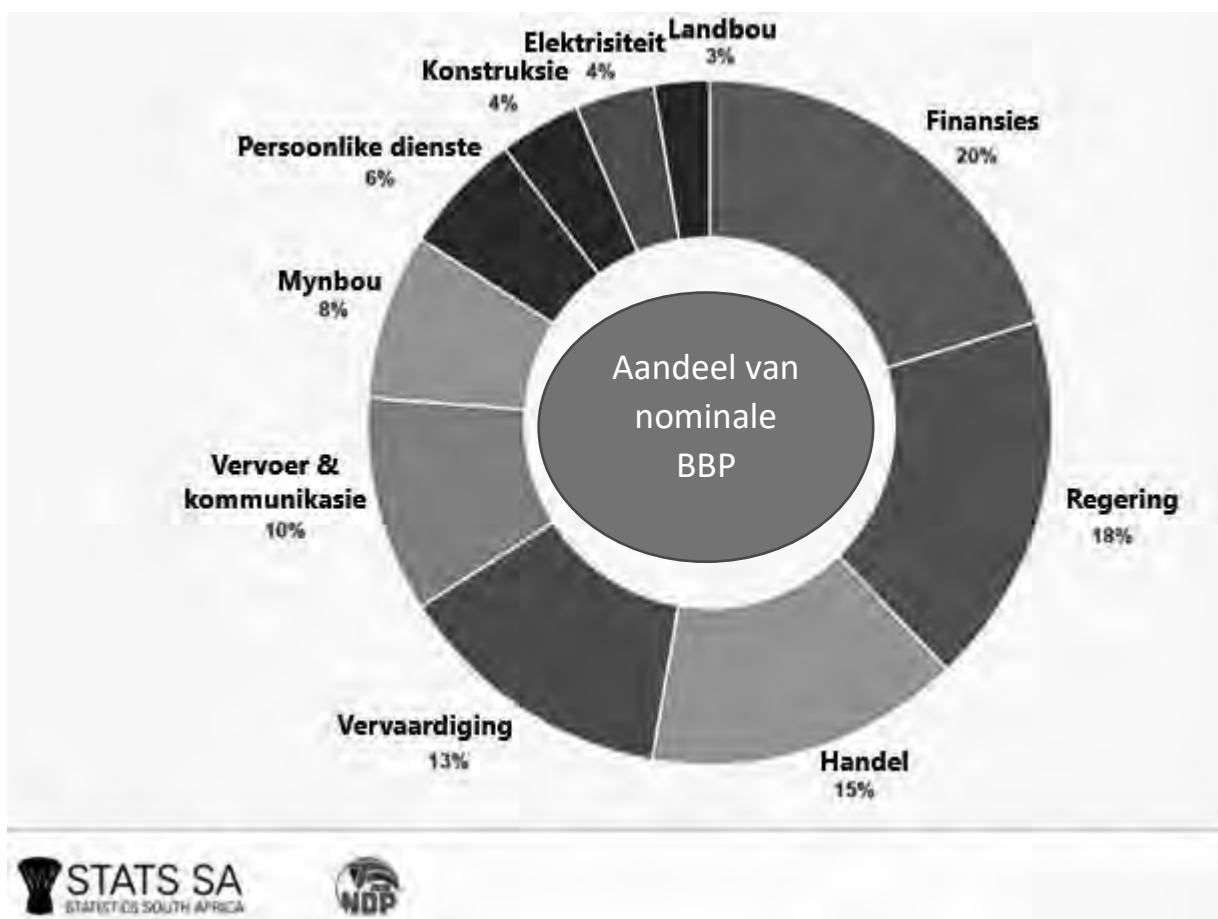
14. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat in Mei 2021 op Moneyweb gepubliseer is.
- Byna ’n kwart van die bruto binnelandse produk bestaan uit mynbou en vervaardiging, terwyl handel, wat die kleinhandelsektor insluit, _____ bydra.
- A 5%
 - B 20%
 - C 27%
 - D 16%

15. Dui aan of die volgende stellings **WAAR** of **ONWAAR** is. Indien **ONWAAR**, korrigeer die stelling.

Dualistiese ekonomie verwys na die bestaan van twee afsonderlike soorte ekonomiese segmente in 'n ekonomie:

- A Onwaar; vryemark ekonomie.
- B Waar.
- C Onwaar; bevelmark ekonomie.
- D Onwaar; tradisionele mark ekonomie.

Gebruik die statistiek hieronder en beantwoord Vraag 16.

16. Wat is die TWEE grootste bydraende primêre sektorbedrywighede tot ons totale BBP in Suid-Afrika?

- A Finansies teen 20% en regering teen 18%.
- B Vervoer en kommunikasie teen 10% en vervaardiging teen 13%.
- C Landbou teen 3% en mynbou teen 8%.
- D Handel teen 15% en regering teen 18%.

17. As die Suid-Afrikaanse rand depresseer, is dit 'n _____ vir uitvoerders en 'n _____ vir invoerders.

- A bedreiging; geleentheid
- B geleentheid; bedreiging
- C bedreiging; bedreiging
- D geleentheid; geleentheid

Onderwerp: Vorms van Eienaarskap

- 18 Die meeste entrepreneurs sal 'n lening nodig om 'n nuwe besigheidsonderneming te finansier. Wat was die repokoers in Suid-Afrika aan die einde van Mei 2022?
- A Tussen 1% en 2%
 - B Tussen 2% en 3%
 - C Tussen 4% en 5%
 - D Tussen 7% en 8%

Gebruik die inligting hieronder om Vrae 19 en 20 te beantwoord.

Nuwe Wimpy Franchisenemers kan verwag om tussen R1,9 miljoen en R2,5 miljoen en aanvanklike franchisefooi van R114 300 (BTW uitgesluit) te betaal. Daar word ook van Franchisenemers word ook verwag om 7% van hul omset in bestuursfooi en 5% van h in tantieme te betaal.

<https://businesstech.co.za/news/business/250849/14-food-franchises-that-cost-less-than-r2-million-to-open-in-south>

- 19 Hoeveel BTW sal betaal word op die aanvanklike franchisefooi vir 'n nuwe Wimpy-afsetpunt?
- A R5 715
 - B R17 145
 - C R16 002
 - D R37 500
- 20 Wat is die persentasie van die omset wat deur elke franchisenemer aan Famous Brands betaal word?
- A 5%
 - B 7%
 - C 12%
 - D 15%

Onderwerp: Kreatiwiteit en Probleemoplossing

21. Die doel om kreatiewe oplossings vir besigheidsverwante probleme te vind, is om 'n _____ te skep en in stand te hou.
- A mededingende voordeel
 - B wins
 - C goeie personeelomset
 - D goeie verhouding met verbruikers
22. Die volgende uittreksel is 'n voorbeeld van watter soort teorie wat in ag geneem moet word wanneer kreatiewe denke in 'n diverse werkplek toegepas word?

Die gees van die Afrika-wêreldbeskouing sluit heelheid, gemeenskap en harmonie in, wat diep in kulturele waardes vasgelê is.

- A Inheemse denke.
 - B Kragveld analise.
 - C Aansporingsdenke.
 - D Inperkingskragte.
23. Die volgende teorie ondersoek 'n persoon se hele karakter en reputasie, eerder as om na die optrede self te kyk:
- A Beginsel-gebaseerde.
 - B Narratief-gebaseerde.
 - C Deug-gebaseerde.
 - D Uitkoms-gebaseerde.
24. Die 'GB' in SSGB sluit 'n analise van die _____ faktore in 'n besigheid in.
- A interne
 - B eksterne
 - C mikro-
 - D publieke
25. Wanneer besighede modelle gebruik om dieetdrankies aan tieners te adverteer, is dit 'n voorbeeld van:
- A verbruikerswese.
 - B materialisme.
 - C aanspreeklikheid.
 - D mededingende advertering.

Onderwerp: Professionalisme en Etiek

26. Om op 'n etiese wyse besigheid te doen, staan bekend as:
- A korporatiewe burgerskap.
 - B sosiale belegging.
 - C sosiale verantwoordelikheid.
 - D korporatiewe betrokkenheid.
27. Die volgende kan 'n onetiese besigheidspraktyk wees:
- A Wimpy wat op advertensieborde naby Nando's adverteer.
 - B Debonairs wat ongeskoolde werkers in diens neem.
 - C Tashas wat vereis dat nuwe kelners MIV/Vigs-toetse ondergaan alhoewel dit deur die wet verbied word.
 - D McDonald's wat ongesonde kitskos verkoop.

28. Kies die korrekte stelling.
- A Etiese gedrag is nie aan kulturele waardes gekoppel nie.
 - B Etiek behels om volgens die wet op te tree.
 - C Om in besigheid suksesvol te wees, moet 'n mens onetiese gedrag ignoreer.
 - D Dit word as oneties beskou om sake op die golfbaan of by 'n sosiale byeenkoms te doen.
29. Die volgende stelling is **ONWAAR**. Verander die onderstreepte woord in die stelling om die stelling **WAAR** te maak.

Binnehandel is die daad om iets te neem of te ontvang met die doel om die ontvanger op een of ander manier gunstig te beïnvloed teenoor die party wat die geskenk/beloning voorsien.

- A Diefstal
- B Onwettige kopiëring of gebruik
- C Omkoperij
- D Smokkelary

30. Bedrog kan gedefinieer word as:

- A deur 'n regter of hof opgelê, maar nie afgedwing nie.
- B misleiding vir finansiële gewin.
- C onttrekking uit kommersiële of sosiale verhoudings.
- D presiese nabootsing in die vervaardiging van iets waardevols.